

Iliya — Lamba Shida

Gwaje-gwaje Goma

Jeff Pippenger

2023-10-05

Mun kasance muna magana ne a kan alamar Iliya, kuma yanzu muna amfani da tarihohin Dutsen Karmel da Dutsen Sinai don misalta wani ci gaba-cikin-mataakai na gwaji ga kahon Furotestantanci, da kuma wani ci gaba-cikin-mataakai na bunkasar siyasa ga kahon Jamhuriyyanci wanda yake tafiya a layi daya da kahon Furotestantanci.

Makalar da ta gabata tana nazarin tawayen da ke cikin Littafin Kidaya surori goma sha uku da goma sha huɗu, wanda ya bayyana gwaji na goma kuma na karshe ga Isra'ila ta dā bayan ketarewar da suka yi ta Bahar Maliya. Tarihin ya yi daidai da motsin farko na tarihin Millerite, amma kuma da tarihin motsin karshe na Allah. Aikin mala'iku uku na Wahayin Yahaya sura ta goma sha huɗu duka ana cika shi ne ta wurin wani motsi a farkon lokaci da kuma wani motsi a karshe.

“Mala'ikan da ya haɗu cikin shelar sakon mala'ika na uku zai haskaka dukan duniya da daukakarsa. A nan an yi annabcin wani aiki mai faɗin duniya baki daya da iko na ban mamaki. Yunƙurin zuwan Almasihu na 1840–44 ya kasance bayyanar mai daukaka ta ikon Allah; an kai sakon mala'ika na farko zuwa kowane tashar wa'azi a duniya, kuma a wasu kasashe an sami mafi girman sha'awar addini da aka taɓa gani a kowace kasa tun bayan Gyaran Addini na karni na goma sha shida; amma waɗannan za a zarce su ta wurin kaƙkarfan yunƙuri karkashin gargadi na karshe na mala'ika na uku.” *The Great Controversy*, 611.

Tsakanin tarihin motsin farkon da na motsin karshe, muna samun tarihin ikilisiyar Laodicea. Mala'ikan da ke haskaka duniya da daukakarsa a fili an gane shi a matsayin motsi, ba ikilisiya ba.

“Game da Babila, a lokacin da aka bayyana ta a cikin wannan annabcin, an furta cewa: ‘Zunubanta sun kai har sama, kuma Allah ya tuna da muguntarta.’ Ru'ya ta Yohanna 18:5. Ta cika ma'aunin laifinta, kuma halaka na gab da sauka a kanta. Amma Allah har yanzu yana da wata al'umma a Babila; kuma kafin ziyarar hukuncinsa, dole ne a kira waɗannan masu aminci su fito, domin kada su yi tarayya cikin zunubanta kuma ‘kada su karɓi annobinta.’ Saboda haka motsin da mala'ikan da ya sauko daga sama ya wakilta, yana haskaka duniya da daukakarsa yana kuma yin kira da babbar murya mai karfi, yana bayyana zunuban Babila. Cikin dangantaka da sakonsa, ana jin wannan kira: ‘Ku fito daga cikinta, ya mutanena.’ Waɗannan sanarwar, suna haɗuwa da sakon mala'ika na uku, su ne gargadi na karshe da za a ba mazaunan duniya.” *The Great Controversy*, 604.

Dukan annabawa sun yi daidai da juna, kuma dukansu suna fayyace “kwanaki na karshe” dalla-dalla fiye da yadda suke fayyace kwanakin da aka yi shelar annabce-annabcen. A matsayin misali na wannan al'amari, mala'ikan Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas an misalta shi, kuma ana misalta shi, ta wurin mala'ikan Ru'ya ta Yohanna sura ta goma. Dukansu suna haskaka duniya da daukakarsa sa'ad da yake saukowa. Sister White ta bayyana mala'ika na fari a cikin

littafin Early Writings.

“Yesu ya ba wa wani mala’ika mai iko umarni ya sauko ya kuma gargadi mazaunan duniya su shirya domin bayyanarsa ta biyu. Yayin da mala’ikan ya bar gaban Yesu a sama, wani haske mai tsananin kyalli da daukaka ya riga shi tafiya. An gaya mini cewa aikinsa shi ne ya haskaka duniya da daukakarsa, ya kuma gargadi mutum game da fushin Allah mai zuwa.” Early Writings, 245.

Wancan mala’ikan Ru’ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas ya sauko a ranar 11 ga Satumba, 2001. An riga an yi masa misali ta wurin mala’ikan da ya sauko a ranar 11 ga Agusta, 1840. A cikin Ishaya sura ta shida, an nuna wa Ishaya haikali a sama da daukakar Allah. A aya ta uku ta sura ta shida an bayyana cewa dukan duniya cike take da daukakar Allah. Hakan yana faruwa sa’ad da mala’ikan Ru’ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas ya sauko.

Bayan wadannan abubuwa, sai na ga wani mala’ika yana saukowa daga sama, yana da iko mai girma; kuma aka haskaka duniya da daukakarsa. Ru’ya ta Yohanna 18:1.

Aya ta uku na Ishaya shida tana bayyana wannan tarihi daya.

Sai daya ya yi kira ga daya, ya ce, Mai Tsarki, Mai Tsarki, Mai Tsarki, Ubangijin rundunoni ne: dukan duniya cike take da daukakarsa. Ishaya 6:3.

‘Yar’uwa White ta hada wahayin Ishaya game da Wuri Mai Tsarki da motsin Ru’ya ta Yohanna sura goma sha takwas.

“Serafim din da suke a gaban kursiyin suna cike kwari da tsoron bangirma na girmamawa sa’ad da suke kallon daukakar Allah, har ba su taɓa, ko da na dan lokaci kafan ba, duban kansu da jin daɗin kai, ko da sha’awar kansu ko juna. Yabonsu da daukakarsu na ga Ubangijin Runduna ne, wanda yake madaukaki, abin daukakawa kuma, wanda daukakar rigarsa kuma ta cika haikalin. Yayin da suke ganin gaba, sa’ad da dukan duniya za ta cika da daukakarsa, ana maimaita waƙar yabo ta nasara daga daya zuwa ga wani cikin rerawa mai daɗin sauti, ‘Mai Tsarki, Mai Tsarki, Mai Tsarki, Ubangijin Runduna ne.’ Sun gamsu kwari da daukaka Allah; kuma a gabansa, a karkashin murmushin yardarsa, ba sa marmarin wani abu fiye da haka. A cikin daukar sifarsa, da yin hidimarsa da kuma bautarsa, sun kai ga matuƙar burinsu gaba daya.”

“Wahayin da aka bai wa Ishaya yana wakiltar yanayin mutanen Allah a kwanaki na karshe.” Review and Herald, Disamba 22, 1896.

Yahaya a Ru’ya ta Yohanna sura ta goma, kuma a sura ta goma sha takwas, tare da Ishaya a sura ta shida, har ma da bayanin Sister White, suna dora dukan wadannan misalai na yadda kasa take haskakawa da daukakar Allah a daidai wannan aya guda ta tarihi. Dukan duniya ta shaida abubuwan da suka faru a ranar 11 ga Satumba, 2001. Tarihin ci gaba na motsin Millerite wanda ya kare a 1863, ya kasance alama ta tarihin da mala’ika mai karfi na Ru’ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas yake saukowa tare da tarihin da yake da alaƙa da mala’ikan da ya sauko a Ru’ya ta Yohanna sura ta goma. Da wadannan shimfiɗaɗɗun tushe na farko a wurinsu, za mu koma ga tsarin gwaji da aka wakilta a Littafin Kidaya sura ta goma sha huɗu. Bayan Musa ya yi roko a madadin

'yan tawaye waɗanda suka so su koma Masar su jefe Joshua da Caleb da duwatsu, Allah ya karɓi rokon Musa.

Sai Ubangiji ya ce, Na yafe bisa ga maganarka: Amma hakika, muddin ina raye, ɗaukakar Ubangiji za ta cika dukan duniya. Domin dukan mutanen nan da suka ga ɗaukakata, da mu'ujizaina, waɗanda na yi a Masar da cikin jeji, kuma suka gwada ni yanzu sau goma, ba su kuwa saurari muryata ba; lalle ba za su ga kasar da na rantse wa kakanninsu ba, haka kuma babu wani daga cikinsu waɗanda suka tsokane ni da zai gan ta: Amma bawana Kaleb, domin yana da wani irin ruhu dabam tare da shi, kuma ya bi ni gabaki ɗaya, shi zan shigar da shi cikin kasar da ya shiga; zuriyarsa kuma za ta mallake ta. Littafin Ƙidaya 14:20–24.

Tarihin da aka wakilta a nan cikin Littafin Ƙidaya sura ta goma sha huɗu shi ne gwaji na ƙarshe ga Isra'ila ta ɗa, kuma gazawarsu ta tabbatar musu da mutuwa a cikin jeji cikin shekaru arba'in da suka biyo baya. Wannan tarihin yana da alaƙa kai tsaye da Ru'ya ta Yohanna goma sha takwas, gama a can Allah ya yi shela cewa, "lalle kamar yadda" Allah yake raye, "duk duniya za ta cika da ɗaukakar Ubangiji." Wannan furuci ne mai ƙarfi ƙwarai da Allah ya sanya a cikin wannan tarihin da aka rubuta, kuma da yin haka Ya nanata cewa tarihin da aka wakilta a cikin Ƙidaya surori na goma sha uku da goma sha huɗu ya yi nuni gaba zuwa ga babban motsi na mala'ikan Ru'ya ta Yohanna goma sha takwas. Domin Ru'ya ta Yohanna goma sha takwas ita ce ƙarshen raguwar mutanen Allah, farkon raguwar mutanen Allah ma an kwatanta shi a cikin nassin da muke dubawa a cikin Littafin Ƙidaya.

A ranar 11 ga Agusta, 1840, a cikin annabcin Musulunci na masifa ta biyu, aka gwada mutanen alkawari zaɓaɓɓu na ɗa ta wurin saƙon Iliya wanda a wancan lokacin an riga an tabbatar da daidaitonsa.

A ranar 11 ga Satumba, 2001, a lokacin cikin wani annabcin Musulunci na kaito na uku, tsoffin mutanen alkawari zaɓaɓɓu suka yi alamar farkon shari'ar masu rai a matsayin saƙon Iliya wanda a lokacin ne aka tabbatar da cewa daidai ne.

Saƙon Iliya na tarihin Millerite an kafa shi ne a cikin mahallin lokacin annabci. Saƙon Iliya a ranar 11 ga Satumba, 2001 an kafa shi ne a cikin mahallin maimaituwar tarihi. Ranar 11 ga Satumba, 2001 ta maimaita tarihin ranar 11 ga Agusta, 1840, gama dukkan ranakun nan biyu suna wakiltar cikin wani annabcin Musulunci, kuma dukansu biyu suna alamta saukowar mala'ikan, wanda 'Yar'uwa White ta ce "ba wani ba ne face Yesu Almasihu." Ko da yake 'Yar'uwa White ba ta taɓa cewa mala'ikan Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas "ba wani ba ne face Yesu Almasihu" kamar yadda ta faɗa game da mala'ikan Ru'ya ta Yohanna sura ta goma, mala'ikan Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas yana haskaka duniya da ɗaukakarsa, kuma Nassosi a bayyane suke cewa ɗaukakar Yesu Almasihu ce take haskaka duniya.

Kayan aikin shari'a da ya haifar da gwajin Furotesta a farkon lokaci shi ne motsin Millerite kamar yadda Iliya ya wakilta. Kayan aikin shari'ar da ke haifar da gwajin Adventism na Rana ta Bakwai a ƙarshen lokaci shi ne motsin Iliya kamar yadda dubu ɗari da arba'in da huɗu suka wakilta. Alamar Iliya tana da ma'ana fiye da ɗaya, kuma ko da yake yana wakiltar Miller da motsin Millerite, yana kuma wakiltar dubu ɗari da arba'in da huɗu.

“Musa a kan dutsen sāke-canzawa ya kasance shaida ga nasarar Almasihu a kan zunubi da mutuwa. Ya wakilci waɗanda za su fito daga kabari a tashin matattu na masu adalci. Iliya kuma, wanda aka ɗauke shi zuwa sama ba tare da ya ga mutuwa ba, ya wakilci waɗanda za su kasance da rai a duniya a zuwan Almasihu na biyu, kuma waɗanda za a ‘canja su, cikin ɗan lokaci kaɗan, cikin kyaftawar ido, a busar kaho na karshe;’ sa’ad da ‘wannan mai mutuwa dole ne ya sa rashin mutuwa,’ kuma ‘wannan mai ruɓewa dole ne ya sa rashin ruɓewa.’¹ Korintiyawa 15:51-53. An tufatar da Yesu da hasken sama, kamar yadda zai bayyana sa’ad da zai zo ‘a karo na biyu ba domin zunubi ba sai domin ceto.’ Gama zai zo ‘cikin ɗaukakar Ubansa tare da tsarkakan mala’iku.’ Ibraniyawa 9:28; Markus 8:38. Alkawarin Mai-Ceto ga almajirai yanzu ya cika. A kan dutsen an wakilta mulkin ɗaukaka na gaba a taƙaice,—Almasihu Sarki, Musa wakilin tsarkaka da aka ta da daga matattu, Iliya kuwa na waɗanda aka ɗauke su ba tare da mutuwa ba.” *The Desire of Ages*, 412.

Mutanen alƙawari da aka ketare su ne rinjaye na goma zuwa biyu. Da yawa ake kira, amma kaɗan ne ake zaɓa. Gazawar gwaji na goma ta ta’allaka ne a kan ko an ƙi ko an karɓi mugun rahoto, ko kuwa kyakkyawan rahoto game da Ƙasar Alƙawari. Saboda haka, tarihin da aka kwatanta a nan yana nuna cewa nasara ko shan kaye a cikin tarihin gwaji mai ci gaba yana dogara ne a kan zaɓin hanyoyi biyu na fahimta waɗanda ke fassara bayani iri ɗaya.

’Yan leken asiri goma sha biyu duka sun ga Ƙasar Alƙawari, amma an cimma matsayai biyu dabam game da abin da Ƙasar Alƙawari take wakilta. Rahoto ɗaya tsoron mutum ne ya motsa shi, ɗayan kuwa bangaskiya. Daya ya bayyana marmarin ƙin bin jagorancin Allah da komawa ga bautar Masar, ɗayan rahoton kuma ya bayyana marmarin dogara ga jagorancin Allah da ci gaba zuwa cikin Ƙasar Alƙawari.

A cikin motsin Millerite, mafi rinjaye ma sun zaɓi su koma cikin bautar Babila kuma su zama ’ya’yanta, kuma wannan shi ne bayyanar shawararsu ta ƙin saƙon annabci na mala’ika na fari. Masu aminci daga cikin Millerites sun zaɓi su bi saƙon annabci na mala’ika na fari, har ma bayan gazawar da ta bayyana a cizon rai na fari a bazarar shekara ta 1844. Tarihin Littafin Lissafi ya gabatar da “rahotanni” biyu dabam na ’yan leken asiri goma sha biyu, waɗanda suke wakiltar nazarce-nazarce biyu dabam na saƙon annabci ɗaya ne. A shekara ta 1863, Adventism na Laodicea bai karɓi wani saƙon annabci ba; sun ƙi wani saƙon annabci da aka riga aka kafa tun ɗā. A shekara ta 1863, Adventism na Laodicea ya koma ya kuma karɓi hanyar bincike ta Littafi Mai Tsarki wadda ta yi hamayya da William Miller a duk tsawon hidimarsa. Waɗanda suka ƙi saƙon annabci kuma suka yi marmarin komawa cikin bauta an misalta su da ’yan tawaye na Littafin Lissafi sura ta goma sha huɗu, waɗanda a ƙarshe suka mutu a jeji.

Lambar goma, idan aka ɗauke ta a matsayin alama, kamar yadda yake da dukan alamomi, tana da ma’ana fiye da ɗaya. Dole ne a fahimci ma’anarta ta alama gwargwadon mahallin nassin da take cikinsa. “Goma” a matsayin alama na iya wakiltar tsanantawa. Na iya wakiltar gwaji. Na iya wakiltar haɗin kai sau goma na sarakunan Turai, ƙabilun arewacin Isra’ila da Majalisar Dinkin Duniya. A cikin cocin Simirna mutanen Allah za su sha wahala na kwanaki goma.

Kada ka ji tsoron waɗannan abubuwan da za ka sha wahala saboda su: ga shi, Iblis zai jefa waɗansu daga cikinku cikin kurkuku, domin a gwada ku; kuma za ku sha ƙunci na kwana

goma: ka kasance mai aminci har zuwa mutuwa, ni kuma zan ba ka kambin rai. Ru'uya ta Yohanna 2:10.

Masana tarihi suna nuni ga tsanantawar da Diocletian ya aiwatar a tarihin Smyrna, domin ita ce mafi tsanani cikin tarihin tsanantawar Smyrna, kuma ta dauki shekaru goma. Wasu masana tarihi kuma suna tantance tsanantawa goma dabam-dabam a tarihin Smyrna. Ko ta wace hanya ce, Roma ta Daula ce ta aiwatar da su, wadda a cikin Daniyel bakwai aka wakilta da kahoni goma. Waɗannan sarakuna goma su ne sarakunan, waɗanda Ahab ya kasance alamar su, waɗanda suka yi fasikanci da papacy, kuma su ne kayan aikin tsanantawar da papacy ta yi amfani da su domin aiwatar da kisan kiyashin a lokacin Zamani Mai Duhu. “Goma” tana wakiltar ikon gwamnati wanda yake aiwatar da tsanantawar domin Jezebel. A cikin sura ta ɗaya ta Daniyel, “goma” tana alamta lokacin gwaji.

Ina rokonka, ka gwada bayinka kwana goma; a ba mu wake-wake mu ci, da ruwa mu sha. Sa'an nan a duba fuskokinmu a gabanka, da fuskar yaran da suke cin rabon abincin sarki; kuma yadda ka gani, haka ka yi da bayinka. Sai ya amince musu a kan wannan al'amari, ya kuwa gwada su kwana goma. Kuma a farshen kwana goma fuskokinsu suka bayyana sun fi kyau, jikinsu kuma ya fi cika da lafiya fiye da dukan yaran da suka ci rabon abincin sarki. Daniyel 1:12–15.

A cikin Littafin Kidaya sura ta goma sha huɗu, Isra'ila ta ɗa bata wa Allah rai har sau goma, abin da ke wakiltar gwaje-gwaje goma a cikin wani ɗan lokaci.

Amma hakika kamar yadda nake raye, dukan duniya za ta cika da ɗaukakar Ubangiji. Domin dukan mutanen nan da suka ga ɗaukakata, da mu'ujizaina, waɗanda na yi a Masar da cikin jeji, kuma yanzu suka gwada ni sau goma nan, ba su kuwa saurari muryata ba. Littafin Lissafi 14:21, 22.

Idan za ka bincika intanet domin neman fahimtar abin da waɗanne takamaiman tawaye ne suke wakiltar tawaye tara ko gwaje-gwajen da aka kasa daga ceton da aka yi a Bahar Maliya har zuwa gwaji na goma, za ka tarar da wasu ‘yan bambance-bambance game da waɗanne gazawowi na Isra'ila ta ɗa ya kamata a lissafa a matsayin ɗaya daga cikin waɗannan gwaje-gwaje goma. Ina jayayya cewa ceton da aka yi a Bahar Maliya, wanda aka fayyace musamman cewa ya yi daidai da 22 ga Oktoba, 1844, shi ne farkon gwaje-gwaje goma, sabili da haka shi ne wurin da ya kamata a fara kirga gwaje-gwajen da suka taso daga 1844 zuwa 1863. Akwai wani tsari na gwaji mai ci gaba wanda ya fara a 1798 sa'ad da aka buɗe littafin Daniyel, kuma wannan tsari ya shafi tarihin saƙonnin mala'ika na fari da na biyu, waɗanda suka kare da isowar mala'ika na uku a 22 ga Oktoba, 1844.

“A Minneapolis Allah ya ba mutanensa duwatsu masu daraja na gaskiya a cikin sababbin tsare-tsare. Wasu sun ki wannan haske daga sama da dukan taurin kai irin wanda Yahudawa suka nuna wajen kin Almasihu, kuma aka yi ta yawan magana game da tsayawa ga tsafaffin alamomin iyaka. Amma akwai shaidar cewa ba su san abin da tsafaffin alamomin iyaka suke ba. Akwai shaida, kuma akwai hujja daga Kalmar Allah wadda ta gamsar da lamiri; amma zukatan mutane sun kafe, an rufe su ga shigar haske, domin sun riga sun kudura cewa kuskure

ne mai hadari da ke kawar da ‘tsofaffin alamomin iyaka,’ alhali kuwa ba ya matsar da ko sandar daya daga cikin tsofaffin alamomin iyaka, sai dai su ne suka karkatar da ra’ayoyi game da abin da ya kunshi tsofaffin alamomin iyaka.

“Wucewar lokacin a cikin shekara ta 1844 lokaci ne na manyan al’amura, yana bude wa idanunmu da suka cika da mamaki tsarkakewar Wuri Mai Tsarki da ke faruwa a sama, kuma yana da tabbatacciyar alaƙa da mutanen Allah a bisa duniya, [haka kuma] sakonnin mala’ika na fari da na biyu da kuma na uku, suna shimfiɗa tuta wadda aka rubuta a kanta, ‘Umarnan Allah da bangaskiyar Yesu.’ Daya daga cikin alamomin ginshikai a farkashin wannan saƙo shi ne haikalin Allah, wanda mutanensa masu ƙaunar gaskiyarsa suka gani a sama, da akwatin alkawari mai ɗauke da dokar Allah. Hasken Asabar ta umarni na huɗu ya haskaka da ƙaƙƙarfan haskensa a tafarkin masu ƙetare dokar Allah. Rashin marar mutuwa na mugaye tsohon alamar ginshiki ne. Ban tuna da wani abu dabam ba da zai iya shiga farkashin batun tsafaffin alamomin ginshikai. Duk wannan ihu game da sauya tsafaffin alamomin ginshikai abu ne na ƙage kawai.” The 1888 Materials, 518.

A ranar 22 ga Oktoba, 1844, mala’ika na uku ya iso da saƙo a hannunsa.

“Yayinda hidimar Yesu ta ƙare a wuri mai tsarki, kuma Ya shiga wuri mafi tsarki, ya tsaya a gaban akwatin alkawari mai ɗauke da dokar Allah, sai Ya aika wani babban mala’ika tare da saƙo na uku zuwa ga duniya. An sa takardar nadi a hannun mala’ikan, kuma yayin da yake saukowa zuwa duniya cikin iko da ɗaukaka, ya shelanta gargadi mai ban tsoro, tare da mafi muni irin na barazana da aka taɓa isar wa mutum.” Early Writings, 254.

A ranar 22 ga Oktoba, 1844, wani mala’ika ya sauko ɗauke da birgami a hannunsa wanda mutanen Allah za su ci. Koyarwar “alamu na iyaka” da aka gano a sa’an nan, ko dai a ci a ƙarɓe su, ko kuma a ƙi su, ba tare da an ci ba. Sa’ad da mala’ika na uku ya iso da birgami a hannunsa, saƙon da yake cikin birgamin ya wakilci gaskiya shida na gwaji. An bayyana waɗannan gwaje-gwaje shida a matsayin “wucewar lokaci,” mai wakiltar annabcin shekaru dubu biyu da ɗari uku; shari’a, wadda aka wakilta a matsayin “tsarkake Wuri Mai Tsarki”; sakonnin mala’iku uku; “dakar Allah”; “Asabar”; da kuma yanayin matattu kamar yadda aka wakilta a matsayin “rashin mutuwar rai.”

Waɗannan gaskiya shida, ba shakka, suna da alaƙa da juna, amma kowane ɗayansu an gano shi dabam a matsayin alamar hanya. Wasu wataƙila ba za su so a haɗa wucewar lokaci a cikin wannan jeri ba, amma a bayyane yake da yawa sun ƙi gaskiyar cewa 22 ga Oktoba, 1844 cika annabci ne na gaskiya. Sun kasa a wannan gwaji, wanda ba shakka ya hana su shiga fafutukar gwaje-gwajen da suka biyo baya. An riga an tabbatar sau da yawa cewa tsarin gwajin Allah tsari ne mai ci gaba, wanda yake buƙatar nasara a kan gwajin da aka fara ba ka, kafin ka iya shiga gwajin da yake biye da shi.

“Lokacin da muka fara gabatar da haske game da batun Asabar, ba mu da wani ra’ayi a sarari kuma a fayyace game da saƙon mala’ika na uku na Ru’ya ta Yohanna 14:9–12. Nauyin shaidarmu, sa’ad da muka zo gaban jama’a, shi ne cewa babban motsin zuwan Almasihu na biyu daga Allah ne, cewa sakonni na farko da na biyu sun riga sun fita, kuma cewa na ukun kuwa za a bayar. Mun ga cewa saƙo na uku ya ƙare da waɗannan kalmomi: ‘Ga jimirin tsarkaka a nan yake: ga waɗanda suke kiyaye dokokin Allah, da bangaskiyar Yesu.’ Kuma

muka ga a sarari, kamar yadda muke gani yanzu, cewa wadannan kalmomin annabci suna nuni da gyaran Asabar; amma game da abin da bauta wa dabbar da aka ambata cikin saƙon take nufi, ko kuma mene ne siffar da alamar dabbar, ba mu da wata matsaya a fayyace.”

“Allah ta wurin Ruhunsa Mai Tsarki ya sa haske ya haskaka a kan bayinsa, kuma batun ya riƙa bayyana a hankali ga tunaninsu. Ya bukaci bincike mai yawa da kulawa mai tsanani domin a gano shi, sarka da sarka. Ta wurin kulawa, damuwa, da aiki marar yankewa ne aikin ya ci gaba, har sai da aka ba wa duniya manyan gaskiyar saƙonmu, cikakke bayyananne, mai haɗin kai, kuma cikakke gaba ɗaya.

“Na riga na yi magana game da sanina da Dattijo Bates. Na same shi Kirista na gaskiya kuma mutum mai ladabi da kirki. Ya riƙa mu’amala da ni cikin tausayi kamar dai ni ɗansa ne. A karo na farko da ya ji ina magana, ya nuna sha’awa mai zurfi. Bayan na gama magana, sai ya tashi ya ce: ‘Ni Toma ne mai shakka. Ba na gaskata da wahayi. Amma da zan iya gaskata cewa shaidar da ’yar’uwa ta ba da labarinta a daren nan hakika murɗar Allah ce gare mu, da ni ne mutum mafi farin ciki a raye. Zuciyata ta motsu ƙwarai. Na gaskata mai magana na da gaskiya, amma ba zan iya bayani ba game da yadda aka nuna mata abubuwa masu banmamaki da ta bayyana mana ba.’”

“Bayan ’yan watanni kaɗan da aurena, na halarci, tare da mijina, wani Taro a Topsham, Maine, inda Dattijo Bates yake a wurin. A wancan lokaci bai riga ya gaskata gaba ɗaya cewa wahayoyina daga Allah suke ba. Wancan taro lokaci ne na babban sha’awa. Ruhun Allah ya sauka a kaina; aka ɗauke ni cikin wahayi na ɗaukakar Allah, kuma a karo na farko na ga wasu duniyoyi dabam. Bayan na fito daga wahayi, na faɗi abin da na gani. Sa’an nan Dattijo B. ya tambaye ni ko na taɓa nazarin ilimin taurari. Na gaya masa cewa ban tuna ko sau ɗaya na taɓa duban wani littafi na ilimin taurari ba. Sai ya ce: ‘Wannan daga Ubangiji ne.’ Ban taɓa ganin sa a ɗa yana da irin wannan ’yanci da farin ciki ba. Fuskarsa ta haskaka da hasken sama, kuma ya yi wa ikkilisiya gargadi da iko.” Testimonies, volume 1, 78–80.

Hakika, duk wadannan gwaje-gwajen koyarwa suna da alaƙa da juna, amma su ma gwaje-gwaje ne da za a iya ware su dabam, kuma an buɗe su a hankali ga bayin Allah. Akwai majami’u da yawa waɗanda suke kiyaye Asabar ta rana ta bakwai, amma suna ƙin saƙon mala’iku uku. Suna ƙin gaskiyar cewa shari’a ta fara a ranar 22 ga Oktoba, 1844, amma har yanzu suna kiyaye Asabar. Wadannan gwaje-gwajen koyarwa suna da alaƙa da juna, amma suna wakiltar gwaje-gwaje guda shida takamaimai.

Kamar yadda Joseph Bates ya nuna yanzu haka, kyaftin ɗin jirgin ruwa wanda ya ƙware ƙwarai a ilmin taurari ya karɓi Ruhun Annabci, wanda a ɗa ya ƙi. A cikin Disamba na shekara ta 1844, Ellen White ta karɓi wahayinta na farko, kuma gwaji na bakwai ya iso cikin wannan motsi.

Littafi Mai Tsarki dole ne ya zama mashawarci gare ku. Ku yi nazarinsa tare da shaidun da Allah ya bayar; gama ba su taɓa saɓa wa Kalmarsa ba. Idan Shaidun ba su yi magana bisa ga maganar Allah ba, ku ƙi su. Almasihu da Beliyal ba za su iya haɗuwa ba.” Selected Messages, littafi na 3, 33.

Ba da dadewa ba bayan babban abin bakin ciki, Sister White ta amince da wani talifi wanda ya nuna Almasihu yana motsawa daga Wuri Mai Tsarki zuwa Wuri Mafi Tsarki a ranar 22 ga Oktoba, 1844. Ta ba da shawarar wannan wallafar ga “kowane mai tsarki.”

“Na gaskata cewa Wuri Mai Tsarki, wanda za a tsarkake a farshen kwanaki 2300, shi ne Haikalin Sabuwar Urushalima, wanda Kristi yake mai hidima a cikinsa. Ubangiji ya nuna mini cikin wahayi, fiye da shekara guda da ta wuce, cewa Dan’uwa Crosier yana da haske na gaskiya game da tsarkakewar Wuri Mai Tsarki, da sauransu; kuma cewa nufinsa ne Dan’uwa C. ya rubuta wannan fahimta wadda ya ba mu a cikin Day-Star, Extra, Fabrairu 7, 1846. Ina jin cikakken izini daga Ubangiji in ba da shawarar wannan Extra ga kowane tsarkaka.” A Word to the Little Flock, 12.

Amincewarta ita ce ga bayanin Crosier game da motsin Almasihu zuwa Wuri Mafi Tsarki, amma labarin ya kunshi koyarwar kuskure da dama, har da koyarwar Furotestocin ridda cewa “ta kullum” a cikin littafin Daniyel tana wakiltar hidimar Almasihu. Saboda haka ta rubuta wani bayani na fayyacewa wanda aka fara bugawa a shekara ta 1850, sa’an nan daga baya aka hada shi cikin littafin Early Writings. A can ta bayyana cewa “wadanda suka yi shelar sa’ar shari’a suna da sahihin fahimta game da ‘ta kullum.’”

“Sa’an nan na ga game da ‘na kullum’ (Daniel 8:12) cewa kalmar ‘hadaya’ hikimar mutum ce ta fara ta, kuma ba ta cikin nassi, kuma Ubangiji ya ba da daidai fahimta a kanta ga wadanda suka yi shelar sakon sa’ar shari’a. Sa’ad da hadin kai yake akwai, kafin 1844, kusan duka sun hadu a kan daidai fahimtar ‘na kullum’; amma cikin rikice-rikicen tun bayan 1844, an rungumi wasu ra’ayoyi dabam, sai duhu da rikicewa suka biyo baya.” Early Writings, 74.

Batun “na kullum” a cikin littafin Daniyel ya zama alamar komawar Adventism zuwa tsarin fassara na Furotestantancin ridda a farkon karni na ashirin, kuma a yau ingantacciyar fahimtar Millerite game da “na kullum” ta samu kin yarda daga masu tauhidi na Adventism. An ki yarda da ita, duk da cewa Sister White ta fayyace sarai cewa Millerites sun yi daidai wajen gano “na kullum” a matsayin ikon shaidan na arna. Sun ki gaskiyar “na kullum” ba kawai sabanin amincewarta ta hurarre cewa fahimtar Millerites daidai ce ba, amma kuma a sabani kai tsaye da bayyananniyar tantancewarta cewa koyarwar karya wadda take koyar da cewa “na kullum” yana wakiltar hidimar Almasihu a cikin Wuri Mai Tsarki, “mala’iku da aka kori daga sama ne suka kawo ta!”

“Kuma akwai Dan’uwa Daniells, wanda makiyi yake aiki a cikin hankalinsa; kuma hankalinku da na Dattijo Prescott ana aiki a cikinsu ta wurin mala’ikun da aka kore daga sama.” Manuscript Releases, juzu’i na 20, 17.

Kin amincewarta mai zurfi ga abin da Adventism yanzu yake amfani da shi a matsayin daya daga cikin “abubuwan tatsuniyoyi” nasa ya kasance mai tsanani kwari, domin Daniells da Prescott sun dauki alamar ikon Shaidan (arna) suka danganta wannan alamar ga Almasihu (hidimarsa a cikin Wuri Mai Tsarki). Wannan ya sa gwaje-gwajen koyarwa suka zama takwas.

Gwaji na tara a cikin tarihin da ya kai ga 1863 shi ne samar da tebur na biyu na Habakkuk a shekara ta 1850. An samar da teburin majagaba na 1843 a shekara ta 1842, kuma ana kiransa teburin 1843 ne kawai domin ya yi annabcin dawowar Almasihu a shekara ta 1843. An ba Sister

White umarnin ta samar da tebur na biyu na Habakkuk a shekara ta 1850. Samar da tebura biyu na Habakkuk yana haɗa tarihin mala'ika na farko da na biyu da tarihin mala'ika na uku. A cikin tarihin rayuwarta da aikinta da jikanta ya rubuta, ya bayar da takaitaccen bayani game da abubuwan da suka kai ga samar da teburin 1850. Ya yi haka ne ta wurin zaɓar maganganun Sister White masu dacewa kuma ya kara nasa sharhin a cikin wannan takaitaccen bayanin.

“A sa’ad da muka komo gidan Dan’uwa Nichols, Ubangiji ya ba ni wahayi kuma ya nuna mini cewa dole ne a bayyana gaskiya sarai a kan alluna, kuma hakan zai sa mutane da yawa su yanke shawara domin gaskiya ta wurin sakon mala'ika na uku, tare da sakonnin biyun farko ana bayyana su sarai a kan alluna.—Letter 28, 1850.”

“A cikin wannan wahayi an kuma nuna mata abin da zai ba James White karfin hali ya ci gaba da wallafawa:

“Na kuma ga cewa ya zama dole a buga takardar kamar yadda ya zama dole masu aike su tafi, gama masu aiken suna bukatar takarda su dauka tare da su mai dauke da gaskiyar wannan lokaci domin su sa a hannun waɗanda suka ji, sa’an nan gaskiyar ba za ta shude daga tunani ba. Kuma takardar za ta je inda masu aiken ba za su iya zuwa ba.—Ibid.

“An fara aiki a kan sabon taswirar nan take, kuma an ba da dama a sanar da ’yan’uwa game da ita a cikin fitowar Present Truth da James ya fitar a wata na gaba:

“Jadawalin. Wani jadawali na tarihi-bisa-tsari na wahayin Daniyel da Yohanna, wanda aka tsara domin ya bayyana gaskiyar yanzu a sarari, yanzu ana buga shi ta hanyar lithograph a farkashin kulawar Dan’uwa Otis Nichols, na Dorchester, Massachusetts. Waɗanda suke koyar da gaskiyar yanzu za su sami babban taimako ta wurinsa. Za a ba da karin sanarwa game da jadawalin nan gaba.—Present Truth, Nuwamba, 1850.”

“A karshen watan Janairu, 1851, jadawalin ya riga ya kammala kuma aka yi tallarsa kan dala 2. James White ya yi matuƙar farin ciki da shi, kuma ya bayar da shi kyauta ga ‘waɗanda Allah ya kira su su ba da sakon mala'ika na uku’ (Review and Herald, Janairu, 1851). Wasu gudummawoyi masu karimci sun taimaka wajen biyan kuɗin wallafawa.” Arthur White, Ellen G. White: The Early Years, juzu’i na 1, 185.

Da take magana game da jadawalin 1843, Sister White ta rubuta cewa Allah ne ya yi masa jagora.

“Ubangiji ya nuna mini cewa jadawalin 1843 an shiryar da shi ne da hannunsa, kuma cewa babu wani ɓangarensa da ya kamata a canja; cewa lambobin suna kamar yadda yake so su kasance. Cewa hannunsa yana a kansa, ya kuma boye kuskure a cikin waɗansu lambobin, domin kada wani ya gan shi, sai bayan an dage hannunsa.” Review and Herald, 1 ga Nuwamba, 1850.

Lokacin da take rubuta hasken da ya shafi umurnin a kera wani sabon zane a shekara ta 1850, ta ba da irin wannan tabbaci na allahntaka game da zanen 1850 kamar yadda aka bayar game da zanen 1843, yayin da kuma ta bayyana cewa sauran zane-zanen da ake kera a wancan lokaci ba su karɓaɓɓu ne ga Ubangiji ba. An haɗa umurnin a kera sabon zane da umurnin a buga wani sabon wallafi.

“Na ga cewa harkar yin jadawalai duk ba daidai ba ce. Ta samo asali ne daga wurin Dan’uwa Rhodes, kuma Dan’uwa Case ya bi ta gaba. An kashe kuɗi wajen yin jadawalai da kirƙirar munanan siffofi masu tayar da kyama domin su wakilci mala’iku da Yesu mai ɗaukaka. Na ga cewa irin waɗannan abubuwa ba su gamshi Allah ba. Na ga cewa Allah yana cikin buga jadawalin da Dan’uwa Nichols ya yi. Na ga kuma cewa akwai annabci game da wannan jadawali a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma idan an shirya wannan jadawali domin mutanen Allah, idan ya isa ga ɗaya, ya isa ga wani kuma, kuma idan ɗaya ya bukaci a zana masa sabon jadawali a kan ma’auni mafi girma, dukansu suna bukatar haka gwargwadon haka.

“Na ga cewa akwai wani ji a cikin Dan’uwa Case mai yawan tashin hankali, rashin natsuwa, rashin gamsuwa, da rashin godiya, wanda yake marmarin wani zane na daban. Na ga cewa waɗannan zane-zanen da aka fenta sun yi mummunan tasiri a kan ikilisiya. Sun sa wani ruhu mai sauƙi, marar nauyi, na ba’a ya kasance a cikin taron.”

“Na ga cewa jadawalai da Allah ya umarta sun yi tasiri mai kyau a kan tunani, ko da ba tare da bayani ba. Akwai wani abu na haske, na kyau, kuma na sama a cikin yadda aka wakilci mala’iku a cikin jadawalan. Ana kusan jagorantar tunani zuwa ga Allah da sama ba tare da an lura ba. Amma sauran jadawalan da aka kirƙira sun sa tunani ya ji kyama, kuma suna sa tunani ya fi zauna a kan duniya fiye da sama. Hotunan da suke wakiltar mala’iku sun fi kama da aljanu masu mugunta fiye da halittun sama. Na ga cewa jadawalan sun shafe kwanaki da makonni suna mamaye tunanin Dan’uwa Case, alhali kuwa ya kamata yana neman hikimar sama daga wurin Allah, yana kuma karuwa cikin alherin Ruhu da sanin gaskiya.”

“Na ga cewa da a ce abin da aka bata wajen fitar da jadawalai an kashe shi ne wajen fito da gaskiya a sarari a gaban ’yan’uwa ta wurin buga ƙasidu, da sauransu, da hakan ya yi amfani ƙwarai, ya kuma ceci rayuka. Na ga cewa harkar yin jadawalai ta yaɗu kamar zazzabi.”

Manuscript Releases, lamba 13, 359; 1853.

Ta bayyana a fili cewa, “Allah yana cikin wallafa jadawalin [1850] ta hannun Dan’uwa Nichols,” kuma cewa akwai “annabci [Habakkuk biyu] game da wannan jadawalin a cikin Littafi Mai Tsarki.” Ta kuma nuna cewa “jadawalai” [jam’i; 1843 da 1850] waɗanda “Allah ya umarta” sun yi tasiri mai kyau a zuciya, ko da ba tare da bayani ba. Habakkuk biyu ya umarci Milleriyawa su bayyana wahayin a kan alluna, (a cikin jam’i), domin duk wanda ya karanta jadawalai biyu ya iya kai da komo a cikin Maganar Allah. Jadawalan Allahntaka ba su bukaci ƙarin bayani ba, kamar yadda ya kasance game da jabun jadawalin Uriah Smith na 1863.

Sai Ubangiji ya amsa mini, ya ce, Ka rubuta wahayin, ka kuma bayyana shi sarai a kan alluna, domin mai karanta shi ya ruga. Habakkuk 2:2.

Gwaji na goma shi ne abin da wannan maƙala ta fi mayar da hankali a kai. Game da gwaje-gwaje goma da Musa ya ambata a cikin Littafin Lissafi sura ta goma sha huɗu, malaman Ibraniyanci da sauran masana tauhidi suna kawo ra’ayoyi mabambanta na zato kan waɗanne al’amura ne a cikin tarihin daga kuɓutarwar Tekun Maliya har zuwa tawayen ’yan leƙen asiri goma za su iya wakilta. Tawayen da ke cikin wannan tarihin yana ba da wasu ’yan bambance-bambance da za a zaɓa daga cikinsu, amma tabbatacce ne cewa gwaji na goma ya nuna farkon shekaru arba’in na mutuwa a hankali a cikin jeji har sai dukan ’yan tawaye waɗanda suka kai shekarun ɗaukar alhaki suka mutu.

Haka ma, wasu za su iya yin gardama game da zaɓina na waɗannan gwaje-gwajen koyarwa guda goma, domin akwai yiwuwar wasu bambance-bambance da za su yi kama da sun fi abin da nake gabatarwa a nan kyau. Da wannan a faɗe, gwaji na goma kuma na ƙarshe yana da bayyana ƙwarai kamar yadda tawayen 'yan leƙen asiri goma ya kasance. Shi ne ƙin karɓar lokuta bakwai na Leviticus ashirin da shida. Akwai hujjoji da dama na annabci da suke tabbatar da wannan tantancewa.

A cikin talifi na gaba za mu fara tantance waɗannan shaidun annabci waɗanda suke tabbatar da gane cewa lokuta bakwai na Littafin Firistoci ashirin da shida su ne gazawa ta goma kuma ta ƙarshe ta Adventism na Laodikiya.

“Sa’ad da ikon Allah ya yi shaida game da abin da yake gaskiya, wannan gaskiyar za ta tsaya har abada a matsayin gaskiya. Bai kamata a karɓi wata fahimta ta baya da ta saɓa wa hasken da Allah ya bayar ba. Mutane za su tashi da fassarorin Littafi Mai Tsarki waɗanda a wurinsu gaskiya ne, amma waɗanda ba gaskiya ba ne. Gaskiyar da ta dace da wannan lokaci, Allah ya ba mu ita a matsayin tushen bangaskiyarmu. Shi da kansa ya koyar da mu abin da yake gaskiya. Wani zai tashi, har ma da wani dabam, da sabon haske wanda yake saɓa wa hasken da Allah ya bayar ƙarƙashin bayyananniyar shaidar Ruhunsa Mai Tsarki.

“Kadan ne har yanzu suke da rai waɗanda suka bi ta cikin ƙwarewar da aka samu wajen kafuwar wannan gaskiya. Allah, cikin alherinsa, ya kiyaye rayuwarsu domin su maimaita suna sake maimaitawa har zuwa ƙarshen rayuwarsu, irin ƙwarewar da suka bi ta cikinta, kamar yadda manzo Yohanna ya yi har zuwa ainihin ƙarshen rayuwarsa. Kuma masu dāukar tuta waɗanda suka fāɗi cikin mutuwa, za su yi magana ta wurin sake buga rubuce-rubucensu. An umarce ni cewa ta haka ne za a ji muryoyinsu. Za su bayar da shaidarsu game da abin da yake ƙunshe da gaskiya domin wannan lokaci.

“Ba za mu karɓi maganganun waɗanda suke zuwa da saƙon da ya saɓa wa muhimman ginshiƙan bangaskiyarmu ba. Sukan tattara tarin Nassosi, su kuma jingina su a matsayin hujja kewaye da ka’idojin da suke kafawa. An yi haka sau da yawa a cikin shekaru hamsin da suka gabata. Kuma ko da yake Nassosi Kalmar Allah ne, kuma ya kamata a girmama su, amfani da su ta irin wannan hanya, idan irin wannan amfani ya matsar da wani ginshiƙi daga tushen da Allah ya kafa ya kuma ƙāre cikin waɗannan shekaru hamsin, babban kuskure ne. Wanda ya yi irin wannan amfani bai san banmamakin bayyanar Ruhu Mai Tsarki ba wanda ya ba da iko da ƙarfi ga saƙonnin dā da suka zo ga mutanen Allah.” Selected Messages, littafi na 1, 161.